

DR. SC. ABAZ MANĐUKA, DIREKTOR BINAS D.D., BUGOJNO

OBEZBIJEDILI SMO PREDUSLOVE ZA DUGOROČNO USPJEŠNO POSLOVANJE

Tekst: Rašid Hakić
Fotografije: BINAS d.d.

Ovaj privredni kolektiv već decenijama nalazi se na privrednoj mapi općine Bugojno.

U ex jugoslovenskim okvirima bio je bitan faktor u oblasti tadašnje vojne industrije.

Šta danas predstavlja u domenu bosanskohercegovačke namjenske industrije, nakon niza poslijeratnih godina poslovnog tavorjenja, predstavio je prvi čovjek menadžmenta BINAS-a, doktor tehničkih nauka Abaz Mandžuka.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Mandžuka, kada je osnovan privredni subjekt na čijem ste čemu i po čemu je bio i ostao prepoznatljiv u oblasti vojne, odnosno sadašnje namjenske bh. industrije?

DR. SC. ABAZ MANĐUKA, dugogodišnji rad, stručnost i iskustvo u oblasti vojne-namjenske industrije

Bugojno, grad sa višedecenijskim sjedištem vojne industrije

DR.SC. ABAZ MANĐUKA:

Ovaj privredni subjekt osnovan je 1950. godine pod nazivom „Slavko Rodić“ i poznat kao proizvođač upaljača za minobacačku municiju, upaljača za artiljerijsku municiju, upaljača za raketnu municiju, te ručne odbrambene i ofanzivne bombe M57, koja je korištena u bivšoj Jugoslaviji. Proizvođač je i kapisli, topovskih brajmera, a od 1992. godine počela je i proizvodnja granate 40 milimetara, u više opcija i varijanti.

NEMJERLJIV DOPRINOS U PERIODU AGRESIJE NA BOSNU I HERCEGOVINU

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koju ulogu je imao u ratnom periodu od 1992. do 1995. godine?

DR. SC. ABAZ MANĐUKA:

U periodu agresije na Bosnu i Hercegovinu ovaj privredni kolektiv je funkcionisao za potrebe odbrane Bosne i Hercegovine, pri čemu je dao nemjerljiv doprinos u uspješnoj

odbrani šireg područja općine Bugojno, a time i Bosne i Hercegovine.

Potpisivanjem Dejtonskog sporazuma došlo je do reorganizacije ovog privrednog subjekta i počeo je da posluje pod nazivom BINAS, što je u širem značenju naziv Bugojanska industrija namjenske industrije.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kada ste i kakvo stanje zatekli u BINAS-u imenovanjem na poslove prvog čovjeka menadžmenta i kojim

aktivnostima ste zaustavili dalje nazadovanje poslovanja?

DR. SC. ABAZ MANĐUKA:

U firmu sam došao 2021. godine i ovaj privredni kolektiv zatekao u veoma teškoj situaciji, bolje reći rasulu, uz štrajkove i veoma izraženu fluktuaciju radne snage.

Tada je bilo uposleno oko 220 radnika, sa tendencijom smanjenja. Zatekao sam blokirane račune, neisplaćenih osam plata, dugove prema dobavljačima, a poslovni ugovori skoro da i nisu postojali ili nisu bili validni, gdje istima nije bio definisan način plaćanja. Prve aktivnosti koje sam poduzeo bilo je snimanje stanja i definisanje plana i programa rada.

Nakon aktivnosti na konsolidaciji stanja, do kraja 2021. godine broj zaposlenih povećan je na 289 radnika.

Rezultat naših aktivnosti u dosadašnje periodu je da smo isplatili zaostale plate, od toga

JEDINSTVEN PROIZVODNI PROGRAM

BH BUSINESS MAGAZINE:

Šta čini trenutni proizvodni program BINAS-a i na koja tržišta isti plasirate ?

DR. SC. ABAZ MANĐUKA:

Na tržište plasiramo upaljače, kapisle, bombe i metak kalibra 40 milimetara, što čini naš proizvodni program, sa potpisanim ugovorima koji nam omogućavaju nesmetan kontinuitet rada.

Trenutno imamo desetak kupaca iz Evrope i Azije, ali radimo i za potrebe bh. tržišta, što nam obezbjeđuje stabilnost u poslovanju.

Kada je u pitanju omjer plasmana proizvoda, u znatno većoj mjeri zastupljeno je ino tržište, mada ne možemo zanemariti ni domaće tržište.

U proizvodnim objektima kojima raspolažemo imamo zaokružen tehnološki proces, od sirovine koju kupujemo, do gotovog proizvoda, a zbog povećanog obima proizvodnje imamo i kooperantske odnose sa drugim privrednim subjektima na domaćem području, što je bilo nezamislivo u nekom ranijem periodu poslovne stagnacije.

četiri plate kao bruto, a četiri kao neto, a od 1. Decembra 2021. godine do danas isplaćene su sve plate i topli obroci u bruto iznosu.

USPJEŠNI POSLOVNI POKAZATELJI

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kakvo je trenutno stanje poslovanja BINAS-a?

Jedan od proizvodnih pogona

PODRŠKA NAJVIŠIH DRŽAVNIH ZVANIČNIKA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Imate li podršku izvršne vlasti entitetskog i državnog nivoa ?

DR. SC. ABAZ MANĐUKA:

Posjeta našem privrednom kolektivu visokih bh. dužnosnika i to predsjednika vlade FBiH Nermina Nikšiće, ministra odbrane Zulana Heleza, ministra sigurnosti BiH Nenada Nešića i ministra Elmedina Konakovića najilustrativnija su potvrda podrške našem radu i prepoznavanja svih pozitivnih promjena koje smo ostvarili u proteklih nekoliko godina.

Tom prilikom dobili smo uvjerenja da će nam izvršna vlast FBiH i BiH biti adekvatan suport i partner u našem radu.

Primjera radi, ministari Helez, Konaković i Nešić potpisuju prethodnu saglasnost za izdavanje dozvola, a krajnju dozvolu potpisuje ministar Košarac i do sada saradnja sa navedenim ministarstvima

funkcioniše na izuzetno kvalitetan način. Ministar Nešić, pored prethodne saglasnosti, potpisuje i transportnu dozvolu za robu. Rezultat tih posjeta je visoka ocjena koju smo dobili za poslovne uspjehe koje ostvarujemo.

Osim navedenih, u posjeti nam je bio i Johan Satler, kao i vojni atašei akreditovani u Bosni i Hercegovini, što na najbolji način potvrđuje da smo prevazišli držan okvire i postali regionalno značajan privredni subjekt.

Naime, vojni atašei akreditovani u BiH su najbolji promotori naših mogućnosti u državama iz kojih dolaze.

DR. SC. ABAZ MANĐUKA:

Danas radnici BINAS-a imaju redovne plate, imamo ugovore

potpisane za 2024. godinu, a neke od njih prenijet ćemo i na 2025. godinu. Proizvodnju

i prihod povećali smo za dva i po puta. Danas smo finansijski likvidni, a obaveze

Sinteza stručnosti i iskustva

Dio proizvodnog programa

poslovanja.

Trenutno je u BINASU-u uposleno 407 radnika.

KVALITET JE ONO ŠTO
KUPAC KAŽE

BH BUSINESS MAGAZINE:

Na koji način ostvarujete tehnološkim postupcima propisane elemente kvaliteta?

DR. SC. ABAZ MANĐUKA:

Stanje koje sam zatekao po pitanju ISO standarda bilo je takvo da je bio nevažeci i nije produžen ranije implementirani sistem kvaliteta, a činimo napore da isti ponovo bude u funkciji.

Kao što je poznato, ISO standard definiše proceduru i načine funkcionisanja firme, što smo posložili bez posjedovanja istog.

Primjenjujemo standarde bivše države, odnosno propise o kvalitetu proizvoda, a svaki naš proizvod testiramo po zahtjevima propisa o kvalitetu proizvoda na vlastitom poligonu kojim raspolažemo.

U poslovanju se držimo sintagme da je kvalitet ono što kupac kaže, a nedostatak

prema dobavljačima sveli smo na mjesečni vremenski interval. Imamo određene zalihe repromaterijala, a novozaposlene radnike educiramo za uspješnu realizaciju potreba proizvodnog ciklusa, sa aktivnostima dizanja tehnološkog nivo fabrike, obzirom na zastarjelost opreme.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kakvo je stanje po pitanju odgovarajućeg broja i stručnosti uposlenika, u prilikama globalnog nedostatka radne snage na bh. području?

DR. SC. ABAZ MANĐUKA:

Nažalost, naše školstvo nije adekvatno odgovorilo na potrebe namjenske bh. industrije. Nemamo više ono što smo nekada imali na ovim prostorima, a odnosi se na način školovanja i obezbjeđenja kvalitetnog kadra, prevashodno zanatskih zanimanja. Mlađe

kadrove koje zapošljavamo prinuđeni smo obučavati i educirati.

Povoljnost u tako nepovoljnom stanju je da imamo još starijih radnika sa znanjem i iskustvom koji sve to prenose na mlađe kolege i tehnologiju koja je napisana u nekom ranijem periodu, koja itekako služi svrsi.

Time nastojimo, implementacijom raspoloživih tehnologija, da adekvatno odgovorimo zadacima radnog procesa.

Namjenska, odnosno vojna industrija je specifična privredna grana i zahtijeva visokostručan kadar, sa naglaskom na hemičare, balističare i mašinske inženjere.

Nažalost, tog kadra je sve manje na tržištu rada, ali smo uspjeli da obezbijedimo odgovarajući visokostručni kadar, koji može na adekvatan način odgovoriti potrebama proizvodnog procesa i

ISO standarda nadomjestili smo profesionalnošću i odgovornošću u svakodnevnom obavljanju poslova i zadataka. **BH BUSINESS MAGAZINE:** Sa kakvim ekonomskim

Abaz Manduka rođen je 15. 2. 1959. godine u Novom Travniku.

Mašinstvo je diplomirao na Univerzitetu u Sarajevu 1981. godine, dok je zvanje magistra tehničkih nauka stekao 2002. godine u Zenici, gdje je pohađao i doktorat, te zvanje doktora tehničkih nauka dobio 2010. godine.

Radno iskustvo, po završetku studija, od 1981. do 1991. godine sticao je u MMK "Bratstvo" u Novom Travniku,

kao konstruktor.

Od 1991. godine napredovao je na rukovodeću poziciju pomoćnika direktora za proizvodnju, gdje se zadržao do 1996. godine, nakon čega je postao i direktor.

Od 2003. do 2004. godine bio je direktor Instituta za privredni inženjering u Zenici, nakon čega se vraća na mjesto direktora u MMK „Bratstvo“ do 2011. godine.

Profesor je na fakultetu Univerziteta u Zenici. Govori engleski jezik.

Oženjen je i otac dva sina.

pokazateljima ste završili prethodnu poslovnu godinu?

DR. SC. ABAZ MANĐUKA:

Uspješno smo završili proteklu godinu, a rezultat toga je, ponovo naglašavam, odgovoran pristup prema radu i izvršavanja postavljenih radnih zadataka.

Smatram da u narednom periodu, tokom 2024. godine, možemo uduplati trenutni obim proizvodnje. Iako je stanje na tržištu radne snage u Bosni i Hercegovini opterećeno poznatim problemima, smatram da na području općine Bugojno ima dovoljno radne snage koja će nam biti potrebna.

Potvrda toga je naš nedavno raspisani konkurs za 31 radnika, a imali smo višestruko veći interes sa prijavljenih 271 zainteresovanih za rad u BINAS-u.

To je još jedna od potvrda koji status smo uspjeli da izgradimo kao privredni subjekt.

To su redovne plate, redovni topli obroci, regres i pozitivna klima koja vlada u našem kolektivu..

Potvrda toga je što smo u 2023. godini imali prihod veći u iznosu od dva i po godišnja budžeta općine Bugojno.

I umjesto zaključka, a na osnovu svega navedenog mogu konstatovati da smo obezbijedili sve neophodne predušlove za dugoročno uspješno poslovanje. Za ove rezultate zaslužan je tim saradnika i svi ostali uposlenici BINAS-a